

Podstawy dydaktyki

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia wschodniosłowiańska		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność filologia rosyjska		Kod zajęć 09FWSROSS.23S.00771.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia drugiego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy w module	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Małgorzata Wiatr-Kmieciak		
Prowadzący zajęcia	Małgorzata Wiatr-Kmieciak		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 1

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy z zakresu dydaktyki ogólnej i specjalnej, jej powiązaniach z innymi dyscyplinami, przedmiocie i zadaniach oraz zapoznanie z podstawowymi zagadnieniami i terminami dydaktycznymi.
C2	Przekazanie wiedzy dot. historii rozwoju najważniejszych systemów dydaktycznych oraz zapoznanie studentów ze współczesnymi koncepcjami nauczania.
C3	Zapoznanie z podstawami metodyki nauczania języków obcych.
C4	Przygotowanie studentów do właściwej interpretacji zasad kształcenia oraz wykorzystania istniejących metod nauczania.
C5	Zapoznanie z czynnikami optymalnego kształtowania efektywnej praktyki nauczania/uczenia się.
C6	Wykształcenie i rozwinięcie umiejętności identyfikowania problemów nauczania ze względu na realizowane zagadnienia oraz fizjologiczne i psychologiczne aspekty rozwoju uczących się.
C7	Rozwijanie umiejętności komunikacji i pracy w grupie, właściwej postawy i odpowiedzialnego stosunku do zajęć.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza i umiejętności z zakresu językoznawstwa ogólnego, podstaw psychologii i pedagogiki.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz podstawowe pojęcia z zakresu dydaktyki ogólnej i specjalnej	C.W1	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna, Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć
W2	zna współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia w odniesieniu do dydaktyki języków obcych	C.W3	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna, Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć
W3	zna i rozumie zagadnienia dot. klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego (tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego), rolę nauczyciela i ucznia we współczesnych modelach szkoły	C.W2	Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W4	zna i rozumie zagadnienie dotyczące lekcji języka obcego jako jednostki dydaktycznej, tj. budowę lekcji, modele lekcji i sztukę jej prowadzenia, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne.	C.W4	Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć
W5	zna i rozumie wpływ różnorodnych czynników na kształtowanie efektywnego nauczania/uczenia się oraz posiada wiedzę na temat projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb uczniów	C.W3, C.W5	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna, Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć
W6	zna i rozumie znaczeni i sposoby oceniania osiągnięć szkolnych uczniów	C.W6	Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć
W7	posiada wiedzę dotyczącą problematyki pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej	C.W7	Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi zidentyfikować potrzebę dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem kulturowym, społecznym lub materialnym	C.U1, C.U3	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna, Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć
U2	planuje i projektuje działania ukierunkowane na procesy integracyjne w klasie	C.U1, C.U2	Kolokwium ustne, Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć
U3	potrafi wybrać i wykonać różnorodne modele / scenariusze lekcji, dobierając określone metody nauczania i stosując techniki ćwiczeniowe w zależności od poziomu i potrzeb grupy uczniów	C.U3, C.U4, C.U5	Projekt, Prezentacja multimedialna, Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć
U4	stosuje różnorodne sposoby sprawdzania osiągnięć uczących się	C.U6	Projekt, Prezentacja multimedialna, Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć
U5	poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu	C.U8	Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów do praktycznego wykorzystanie zdobytej wiedzy dydaktycznej w przeprowadzaniu lekcji języka obcego	C.K1	Kolokwium ustne, Projekt, Prezentacja multimedialna, Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć
K2	jest gotów /-a dostosować metody nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia oraz do stosowania niekonwencjonalnych metod nauczania w zależności od potrzeb grup uczniowskich	C.K1, C.K2	Kolokwium ustne, Projekt, Prezentacja multimedialna, Bieżąca ocena przygotowania studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej: przedmiot, cele i metody badań dydaktycznych. Charakterystyka dydaktyki języków obcych jako dyscypliny naukowej: przedmiot, cele i metody badań.	W1, W2	Konwersatorium
2.	Podstawowe pojęcia dydaktyki: cele, treści, zasady, podejście, metody i techniki nauczania, formy pracy dydaktycznej, środki dydaktyczne i inne elementy układy dydaktycznego. Lekcja jako jednostka dydaktyczna i jej budowa.	W3, W4, W5	Konwersatorium
3.	Metody nauczania/uczenia się: pojęcie metody; rozwój metod nauczania. Tradycyjne metody nauczania języków obcych: gramatyczno-tłumaczeniowa, bezpośrednia, audiolingwalna, kognitywna, komunikacyjna i inne. Charakterystyka wybranych metod niekonwencjonalnych nauczania języków obcych.	W4, W5, U1, U2	Konwersatorium
4.	Czynniki optymalnego kształtowania efektywnego nauczania/uczenia się: uczeń jako współtwórca procesu dydaktycznego; typy uczniów, style i strategie uczenia się; nauczyciel jako kreator procesu dydaktycznego; jego rola i funkcje	W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
5.	Sprawdzanie i pomiar osiągnięć uczniów: formy sprawdzania; rodzaje kontroli osiągnięć uczniów	W6, U4, U5, K2	Konwersatorium
6.	Uwarunkowania powodzeń i niepowodzeń w procesie dydaktycznym oraz możliwości zapobiegania niepowodzeń	W5, W7, U3, K1, K2	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Semestr 1

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - technika analizy SWOT, Metoda aktywizująca - metoda "kuli śniegowej", Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	- obecność na zajęciach, - aktywny udział i zaangażowanie w trakcie konwersatoriów, - znajomość zalecanej literatury przedmiotu, - opracowanie w grupach prezentacji - uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium zaliczeniowego Kryteria oceny kolokwium ustnego: bardzo dobry (bdb; 5,0): - przygotowanie i zaprezentowanie samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienie w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu pytania i znajomości tematu; - bardzo dokładne i wnikliwe omówienie zagadnienia; - pełna znajomości tematu i zagadnień przedstawionych podczas zajęć, a także znajomość literatury przedmiotu; - dopuszczalne są pojedyncze nieścisłości, które nie mają istotnego znaczenia dla całości wypowiedzi; - brak błędów w kompozycji całej wypowiedzi. dobry plus (+db; 4,5) - skomponowanie i artykulacja samodzielnej wypowiedzi na zadany temat w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu pytania i znajomości tematu; - pełne omówienie zagadnienia oraz zapoznanie się z literaturą naukową; - nieliczne błędy o małym znaczeniu merytorycznym; - brak błędów w kompozycji; - odpowiedź spójna. dobry (db; 4,0): - skomponowanie i artykulacja samodzielnej wypowiedzi na zadany temat w sposób świadczący o zrozumieniu pytania i znajomości tematu; - pełne omówienie zagadnienia; - drobne błędy w kompozycji. dostateczny plus (+dst; 3,5): - podjęcie próby skomponowania i artykulacji samodzielnej wypowiedzi na zadany temat w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu pytania i znajomości tematu; - całościowe, choć powierzchowne omówienie zagadnienia; - nieliczne, ale istotne błędy językowe; - drobne błędy w kompozycji. dostateczny (dst; 3,0): - podjęcie próby skomponowania i artykulacji samodzielnej wypowiedzi na zadany temat w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu pytania i znajomości tematu; - częściowe omówienie zagadnienia; - błędy w kompozycji wypowiedzenia. niedostateczny (ndst; 2,0): - niespełnienie kryteriów właściwych dla oceny: dostateczny (3,0); - trudność stworzenia samodzielnej wypowiedzi na zadany temat; - wypowiedź przepełniona błędami; - chaotyczna kompozycja

Semestr 2

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Gra dydaktyczna/symulacyjna, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - technika analizy SWOT, Metoda aktywizująca - metoda "kuli śniegowej", Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	- obecność na zajęciach, - aktywny udział i zaangażowanie w trakcie konwersatoriów, - znajomość zalecanej literatury przedmiotu, - opracowanie w grupach prezentacji - uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium zaliczeniowego Kryteria oceny kolokwium ustnego: bardzo dobry (bdb; 5,0): - przygotowanie i zaprezentowanie samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienie w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu pytania i znajomości tematu; - bardzo dokładne i wnikliwe omówienie zagadnienia; - pełna znajomości tematu i zagadnień przedstawionych podczas zajęć, a także znajomość literatury przedmiotu; - dopuszczalne są pojedyncze nieścisłości, które nie mają istotnego znaczenia dla całości wypowiedzi; - brak błędów w kompozycji całej wypowiedzi. dobry plus (+db; 4,5) - skomponowanie i artykulacja samodzielnej wypowiedzi na zadany temat w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu pytania i znajomości tematu; - pełne omówienie zagadnienia oraz zapoznanie się z literaturą naukową; - nieliczne błędy o małym znaczeniu merytorycznym; - brak błędów w kompozycji; - odpowiedź spójna. dobry (db; 4,0): - skomponowanie i artykulacja samodzielnej wypowiedzi na zadany temat w sposób świadczący o zrozumieniu pytania i znajomości tematu; - pełne omówienie zagadnienia; - drobne błędy w kompozycji. dostateczny plus (+dst; 3,5): - podjęcie próby skomponowania i artykulacji samodzielnej wypowiedzi na zadany temat w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu pytania i znajomości tematu; - całościowe, choć powierzchowne omówienie zagadnienia; - nieliczne, ale istotne błędy językowe; - drobne błędy w kompozycji. dostateczny (dst; 3,0): - podjęcie próby skomponowania i artykulacji samodzielnej wypowiedzi na zadany temat w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu pytania i znajomości tematu; - częściowe omówienie zagadnienia; - błędy w kompozycji wypowiedzenia. niedostateczny (ndst; 2,0): - niespełnienie kryteriów właściwych dla oceny: dostateczny (3,0); - trudność stworzenia samodzielnej wypowiedzi na zadany temat; - wypowiedź przepełniona błędami; - chaotyczna kompozycja

Literatura

Obowiązkowa

1. Komorowska H., Metodyka nauczania języków obcych, Warszawa 2005
2. Okoń W., Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Warszawa 2003.
3. Pfeiffer W., Nauka języków obcych. Od praktyki do praktyki, Poznań 2001.
4. Капитонова Т.И., Московкин Л.В., Щукин А.Н., Методы и технологии обучения русскому языку как иностранному, Москва 2009.
5. Московкин Л.В., Щукин А.Н., Хрестоматия по методике преподавания русского языка как иностранного, Москва 2010.
6. Gębał P., Dydaktyka języków obcych, Warszawa 2020.

Dodatkowa

1. Dźwierzynska E., Kossakowska-Maras, Lekcja języka obcego, Rzeszów 2007.
2. Brophy J., Motywowanie uczniów do nauki, Warszawa 2002.
3. Clifford H. Edwards., Dyscyplina i kierowanie klasą, Warszawa 2006.
4. Fontana D., Psychologia dla nauczycieli, Poznań 1998.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Semestr 1

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	5
Przygotowanie do zaliczenia	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 2

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	15
Przygotowanie do zajęć	4
Czytanie wskazanej literatury	5

Przygotowanie prezentacji multimedialnej	3
Przygotowanie do zaliczenia	3
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 30
Liczba punktów ECTS	ECTS 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
C.K1	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów
C.K2	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu
C.U1	Absolwent/ka potrafi zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego
C.U2	Absolwent/ka potrafi zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej
C.U3	Absolwent/ka potrafi dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów
C.U4	Absolwent/ka potrafi wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę
C.U5	Absolwent/ka potrafi zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym
C.U6	Absolwent/ka potrafi dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej
C.U8	Absolwent/ka potrafi poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu
C.W1	Absolwent/ka zna i rozumie usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych
C.W2	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego
C.W3	Absolwent/ka zna i rozumie współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów
C.W4	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne
C.W5	Absolwent/ka zna i rozumie konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela
C.W6	Absolwent/ka zna i rozumie sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnętrzny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną
C.W7	Absolwent/ka zna i rozumie znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu